

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

90. SESJA PLENARNA W DNIACH 11 I 12 MAJA 2011 R.

Rezolucja Komitetu Regionów „Stawianie czoła oddziaływaniu i skutkom rewolucji w regionie Morza Śródziemnego”

(2011/C 192/01)

KOMITET REGIONÓW

Narastający kryzys humanitarny

1. Z niepokojem śledzi zmiany i niepewną sytuację na południowym wybrzeżu Morza Śródziemnego i w pełni popiera proces reform społecznych, gospodarczych i politycznych, który powinien przynieść prawdziwą demokrację i nową stabilności we wszystkich objętych nim państwach oraz stworzyć kobietom i mężczyznom w tym regionie rzeczywiste szanse na budowę pokoju i dobrobytu. Wyraża ubolewanie z powodu wszelkich form przemocy i łamania praw człowieka w niektórych państwach regionu oraz zdecydowanie potępia takie działania. Usilnie wzywa Unię Europejską do szybkiego podjęcia odpowiedzialności w zakresie wspierania przemian pokojowych i transformacji demokratycznej.

2. Jest zaniepokojony przepływami uchodźców w wyniku wydarzeń w północnej Afryce, które to przepływy mają bezpośredni wpływ na te państwa członkowskie i ich społeczności lokalne, które są położone najbliżej tego regionu. Podkreśla w związku z tym, że należy bezzwłocznie dać konkretny wyraz solidarności i okazać konieczne wsparcie, do czego Unia Europejska i państwa członkowskie zobowiązały się w oświadczeniu Rady Europejskiej z 11 marca 2011 r. oraz w konkluzjach Rady Europejskiej z 24–25 marca 2011 r.

3. Przypomina oświadczenie kierownictwa KR-u z 4 marca 2011 r. ⁽¹⁾, w którym poparto aspiracje narodów całego regionu oraz wyrażono solidarność Komitetu z ich wezwaniami do wprowadzenia skutecznie funkcjonującej demokracji, pluralizmu politycznego, podstawowych wolności i poszanowania praw człowieka.

4. Zauważa, że wiele osób przemieszcza się do UE z powodów gospodarczych, politycznych lub społecznych. Dostrzega, że część z nich to osoby przesiedlone z powodu sytuacji kryzysowej w regionie, które mogą mieć uzasadnione podstawy do tego, by starać się o azyl czy ochronę międzynarodową. Przypomina, że prawo do azylu zostało zagwarantowane między innymi w Karcie praw podstawowych i że jego przyznawanie wynika ze zobowiązań UE i państw członkowskich na mocy prawa międzynarodowego.

5. Dostrzega, że brak stabilności politycznej i społecznej w państwach południowego wybrzeża Morza Śródziemnego połączony z represjami, trudnościami gospodarczymi w szeregu sektorów oraz stałym pogarszaniem się stanu środowiska to główne przyczyny migracji ludności w ramach regionu i z regionu oraz że migracja najprawdopodobniej utrzyma się, ponieważ coraz więcej ludzi ucieka przed zamieszkami politycznymi i biedą.

Bezpośrednia reakcja na kryzys

6. Podkreśla potrzebę bezpośredniego i pilnego zareagowania na pogarszającą się sytuację humanitarną, z uwzględnieniem podstawowych praw i indywidualnej sytuacji zainteresowanych osób. Sądzi, że reakcja ta wymaga skoordynowanego podejścia ze strony UE, państw członkowskich i władz regionalnych i lokalnych, oraz przypomina, że instytucje i agencje UE oraz państwa członkowskie mogą korzystać z doświadczeń miast i regionów z całej UE w zakresie reagowania kryzysowego i ochrony ludności. Wspomniane podejście powinno także uwzględniać zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, co pozwoli wykorzystać kontakty międzyludzkie w zainteresowanych państwach.

⁽¹⁾ CdR 113/2011.

7. Wzywa do okazania prawdziwej solidarności z państwami członkowskimi i społecznościami najbardziej dotkniętymi przepływami migracyjnymi, w oparciu o sprawiedliwy podział odpowiedzialności operacyjnej i finansowej zgodnie z art. 80 TFUE. Apeluje do UE i państw członkowskich, by stale dostosowywały działania do rozwoju sytuacji, uwzględniając potrzeby ludności migrującej i przesiedlonej oraz społeczności, które zapewniają jej pomoc.

8. Wzywa władze lokalne i regionalne UE, by wsparły plan działania na rzecz podziału obciążeń mający pomóc w rozmieszczeniu uchodźców z regionu i utworzeniu funduszu solidarności w związku z presją humanitarną wywołaną przez kryzys, a tym samym by nakłoniły państwa członkowskie do uruchomienia mechanizmu przewidzianego w dyrektywie Rady 2001/55/WE (w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami, w oparciu o zasadę solidarności między państwami członkowskimi) oraz do okazania prawdziwego zaangażowania Unii Europejskiej na rzecz zasady solidarności i podziału odpowiedzialności.

9. Wzywa, by do czasu przyznania środków specjalnych umożliwić bezwzględne wykorzystanie istniejących instrumentów finansowych w celu podjęcia działań na zainteresowanych obszarach tak, by można było podołać sytuacjom kryzysowym związanym z napływem migrantów.

10. Sugeruje, by wprowadzić środki wyrównawcze w celu wsparcia obszarów, które najbardziej ucierpiały w sytuacji kryzysowej, tak by zrównoważyć znaczne straty i negatywne skutki ponoszone przez gospodarkę lokalną, zwłaszcza w kluczowych branżach: turystyce i rybołówstwie.

11. W tym kontekście proponuje dokonanie przeglądu dyrektywy Rady 2001/55/WE, by jasniej określić, co stanowi „masowy napływ” migrantów – być może poprzez odniesienie do liczby ludności państwa przyjmującego.

12. Podkreśla, że wszystkie działania podejmowane przez państwa członkowskie muszą być zgodne z prawodawstwem UE, oraz szanować dorobek prawny z Schengen, który gwarantuje swobodny przepływ obywateli w UE i dlatego jest zasadniczym osiągnięciem integracji europejskiej, a także chronić podstawowe prawa człowieka określone w instrumentach prawa międzynarodowego i w traktatach unijnych, a zwłaszcza w Karcie praw podstawowych.

13. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji Europejskiej mającą na celu ochronę wspólnotowego charakteru systemu Schengen tak, aby konieczna odpowiedź na wydarzenia zewnętrzne udzielana przez ten system oparta była na przejrzyстых, wspólnych zasadach europejskich i by nie ograniczała nadmiernie istniejącej współpracy transgranicznej.

Reakcja długofalowa

14. Jest bardziej niż kiedykolwiek świadomy palącej potrzeby opracowania szeroko zakrojonej wspólnej polityki migracyjnej i azylowej w oparciu o solidarność i sprawiedliwy podział odpowiedzialności. Podkreśla, że udział władz lokalnych i regionalnych w polityce dotyczącej legalnej migracji i integracji migrantów jest kwestią priorytetową.

15. Nalega na podjęcie wszelkich możliwych wysiłków, aby przeciwdziałać nielegalnej migracji i jej skutkom ubocznym, zwłaszcza handlowi ludźmi. Popiera zawarcie umów o readmisji między UE a państwami regionu. Wzywa do dokonania przeglądu upoważnień i roli Fronteksu, w tym do wzmocnienia jego zasobów finansowych, technicznych i ludzkich na potrzeby patrolowania granic UE, łącznie z wybrzeżami Morza Śródziemnego.

16. Przyłącza się do nawoływań o dokonanie przeglądu obecnego prawodawstwa dotyczącego azylu, a zwłaszcza mechanizmu ustalania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosków o azyl, oraz wzywa instytucje UE i państwa członkowskie, by kontynuowały prace prowadzące do pełnego utworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego. Spodziewa się, że Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu będzie zapewniał cenne wsparcie w zakresie zarządzania migracją państwom członkowskim, które są najbardziej dotknięte tym zjawiskiem.

17. Jest przekonany, że demokracja oparta na wolnych i sprawiedliwych wyborach oraz rządach prawa, a także sprawnie działająca i demokratyczna administracja lokalna i regionalna są warunkiem pojawienia się stabilności oraz rozwoju politycznego i gospodarczego w zainteresowanych państwach oraz mają kluczowe znaczenie w umożliwianiu obywatelom wykorzystywania ich zdolności z pożytkiem dla ich kraju.

18. Podkreśla, że programy tworzenia zdolności są użyteczne w praktyce w kontekście rozszerzenia i europejskiej polityki sąsiedztwa, oraz – podając jako konkretny przykład program pilotażowy dotyczący instrumentu na rzecz administracji lokalnej (Local Administration Facility) ⁽²⁾ – proponuje, by opracować podobne inicjatywy dla państw południowego wybrzeża Morza Śródziemnego z myślą o wsparciu tworzenia w nich zdolności na poziomie lokalnym i regionalnym.

19. Odnotowuje powiązania między polityką dotyczącą migracji a polityką rozwojową i dostrzega potrzebę opracowania polityki sprzyjającej tworzeniu w regionie takich warunków społeczno-gospodarczych, jakie mogą zagwarantować lokalnym społecznościom stabilną przyszłość, zmniejszając zachęty do emigracji. W szczególności sądzi, że niezbędne jest ograniczenie ubóstwa i stworzenie miejsc pracy dla młodszego pokolenia, i wzywa w związku z tym do pełnego wykorzystania istniejących zasobów i doświadczenia UE w celu wsparcia edukacji i szkolenia zawodowego w tych państwach.

⁽²⁾ KR współpracuje już ściśle z Komisją Europejską, aby wesprzeć ten program pilotażowy, ograniczony obecnie do państw kandydujących i potencjalnych państw kandydujących.

20. Podkreśla znaczenie intensyfikacji handlu z tymi krajami i inwestycji w nich oraz zapewnienia mechanizmów mikrokredytowych z myślą o tworzeniu małych przedsiębiorstw jako o środka umożliwiającym tym krajom zwiększenie wzrostu gospodarczego i zmniejszenie ubóstwa. Zwiększenie wymiany handlowej z Afryką Północną byłoby korzystne także dla Europy, gdyż doprowadziłoby do utworzenia wielu miejsc pracy dla Europejczyków i wzrostu gospodarczego w UE. W związku z powyższym wzywa do podjęcia wspólnych wysiłków na rzecz zniesienia istniejących barier handlowych.

21. Jest przekonany, że Unia dla Śródziemnomorza może odegrać ważną rolę w rozwiązywaniu kwestii migracji i jej skutków, o ile wszystkie zainteresowane strony wykażą konieczną do tego wolę polityczną i będą dysponowały odpowiednimi środkami. Podkreśla w tym kontekście wkład, jaki może wnieść Eurośródziemnomorskie Zgromadzenie Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM), ułatwiając współpracę i wymianę wiedzy między władzami lokalnymi i regionalnymi. Sugeruje, by Zgromadzenie ARLEM szczegółowo rozważyło sytuację i wśród swych priorytetów zamieściło odpowiednią odpowiedź na rozgrywające się obecnie wydarzenia oraz w ramach swych kompetencji podjęło konieczne kroki, by czynnie wesprzeć proces demokratyzacji zachodzący w odnośnych krajach.

22. Zauważa, że dyplomacja na poziomie miast i regionów może pomóc wspierać i konsolidować obecne procesy demokratyzacji, sprzyjać angażowaniu się w nie ogółu społeczeństwa oraz poprawić relacje między społeczeństwem a rządem.

23. Wzywa Komisję Europejską do zadbania o to, by w ramach planowanych inicjatyw politycznych⁽³⁾ stworzyć podstawy opracowania wszechstronnych reakcji, w tym uwzględnić na rolę i wkład władz lokalnych i regionalnych, oraz o to, by w ścisłej współpracy ze szczeblem lokalnym i regionalnym tworzyć dalsze synergie między polityką dotyczącą imigracji i azylu, działań zewnętrznych i rozwoju.

24. Poleca przewodniczącej KR-u przekazanie niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, Komisji Europejskiej, węgierskiej prezydencji Rady UE, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, wspólprezydencji i sekretariatowi Unii dla Śródziemnomorza, Zgromadzeniu Parlamentarnemu Unii dla Śródziemnomorza oraz ARLEM-owi.

Bruksela, 12 maja 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽³⁾ Takich jak na przykład: przegląd europejskiej polityki sąsiedztwa, roczne sprawozdanie na temat migracji i azylu, komunikat w sprawie większej solidarności wewnątrz UE, komunikat w sprawie migracji i mobilności na rzecz rozwoju oraz globalne podejście do kwestii migracji.